

שם הקורס: ניהול גורמי לחץ בארגוני בריאות

מס' הקורס: 480-2-4013

תיאור הקורס: לחץ מהווה בעיה מרכזית עבור מנהלים ועובדים במערכות בריאות. מחיר הלחץ לעובדי מערכות הבריאות ולמטופלים כבד. ישנה חשיבות רבה להבנת הגורמים וההשלכות של הלחץ, ולפיתוח אמצעים להתמודדות עם הלחץ. ישנם גורמי לחץ רבים במערכות בריאות. ברמת בפרט, גורמי לחץ יכולים להיות הנדסת אנוש לקויה המעלה את הסיכוי לטעויות רפואיות, ארגונומיה לקויה הפוגעים בבריאות העובד, רגשות שליליים (כעס, קנאה), עבודת רגשות, קבלת החלטות לקויה, מוטיבציה נמוכה, שחיקה, וקונפליקטים בין תפקידים שונים של אותו עובד. ברמה הבינאישית גורמי לחץ יכולים לכלול אלימות המופנית כלפי עובדי מערכות בריאות, תחרות, מתח בתוך צוותים רפואיים, וחוסר הבנה בין קבוצות תרבות. ברמת מערכת הבריאות, גורמי לחץ יכולים לנבוע מהתרבות הארגונית, מחוסר התאמת עובדים לארגון, או מהתקשורת. על מנת למתן גורמי לחץ אלו, יש צורך בניהול משאבי אנוש נכון, ובמנהיגות חזקה המזהה את גורמי לחץ, פתוחה לשינויים ומעודדת אותן.

מטרות הקורס: הבנת הגורמים, ההשלכות, ודרכי התמודדות עם לחץ בארגוני מערכות בריאות.

יעדי הקורס: הקורס מיועד להקנות למנהלי מערכות בריאות הבנה של הגורמים ללחץ במערכות בריאות, השלכות הלחץ במערכות בריאות, ודרכים בהן ניתן להתמודד עם הלחץ, על מנת לשפר את רווחת המנהלים, העובדים והמטופלים במערכות הבריאות.

תפוקות למידה:

עם סיום הקורס בהצלחה יוכל הסטודנט:

1. לזהות גורמי לחץ במערכות בריאות
2. לאסוף מידע על הארגון על מנת לבחון האם, מדוע, וכיצד הגורם שזוהה גורם ללחץ במערכות בריאות
3. לתכנן התערבויות להורדת הלחץ במערכות בריאות

נהלי נוכחות: אין חובת נוכחות, אך הנוכחות מומלצת על מנת להצליח בקורס.

אופן ההוראה: הקורס יועבר במתכונת "כתה הפוכה", בה הסטודנטים יצפו בשיעור שהוקלט מראש, ותהיה שעת תרגול פרונטאלית בה יערך דיון שכולל שאלות ותשובות על החומר הנלמד. התרגול יתקיים כל יום שלישי בין השעות 9:30-11:00. בין תרגול לתרגול יש לצפות בשיעור שהוקלט מראש. את השיעורים המוקלים ניתן למצוא במודל.

הערכת הסטודנטים בקורס:

עבודה בזוגות: ניתוח גורם לחץ במערכת הבריאות והצגתו בכיתה: 80%

בוהן: 20%, ב7.1.25, עם חומר פתוח.

אוכלוסיות מיוחדות: רשאיות לשלוח הקלטה של המצגת במקום להציג בכיתה.

* אוכלוסיות מיוחדות הן: משרתי מילואים, שירות קבע ושירות חובה (שמעורבם בלחימה), מפונים מהעוטף או מהצפון, כוחות ביטחון שמעורבים בלחימה (משטרה, מג"ב...), בני/בנות זוג של מי שמשרת ונשארו בבית עם ילדים צעירים, קרבה ראשונה לאנשים שנפגעו במלחמה.

עבודה ומטלות: הסטודנטים יידרשו לקרוא את חומר הקריאה, לבצע פרויקט אשר יוצג בכיתה, לצפות בשיעורים המוקלטים מראש, להשתתף בתרגולים הפרונטאליים.

תוכן ומבנה הקורס: מפורט בעבודה הבא.

נקודות זכות: 3

ECTS:

שנה אקדמית: 2025 תשפ"ה

מסמטר: א'

שעות: 8:00-11:00

מיקום:

שפת הוראה: עברית

תואר: שני

איפיון הקורס: רמת הקורס: מתקדם.

אוכלוסיית היעד: תואר שני שנה ראשונה או

שנייה

דיסציפלינה: התנהגות ארגונית

מחלקה אחראית: ניהול מערכות בריאות

דרישות קדם: אין

מפתח הציונים: 1-100

שם המרצה: דורית טרייסטר.

פרטי קשר

דוא"ל: tdorit@bgu.ac.il

dorit.efrat@gmail.com

שעות קבלה: בתיאום מראש בלבד.

הערכת הקורס: בסיומו של הקורס הסטודנטים יעריכו את הקורס על מנת להסיק מסקנות לטובת צרכי האוניברסיטה.

אישור הקורס: הקורס אושר על ידי ועדת

הוראה פקולטית עבור שנה אקדמית XXXX

עדכון אחרון: התאריך האחרון בו עודכן

הסילבוס

תאריך עדכון אחרון: 30/7/24

רשימת קריאה	Topic
Cooper, Dewe, & O'Driscoll (2001). Chapters: 1,2,4.	מבוא – ניהול גורמי לחץ במערכות בריאות
Lahad, M. (2017). From victim to victor: The development of the BASIC PH model of coping and resiliency. <i>Traumatology</i> , 23(1), 27–34.	התמודדות עם משבר ובניית חוסן
Mann, S. (2005). A health-care model of emotional labour: an evaluation of the literature and development of a model. <i>Journal of health organization and management</i> , 19(4/5), 304-317.	רגשות שליליים בארגונים
Livesey, P. V. (2017). Goleman-Boyatzis model of emotional intelligence for dealing with problems in project management. <i>Construction Economics and Building</i> , 17(1), 20-45.	אינטליגנציה רגשית
Landau, S. F., & Bendalak, Y. (2008). Personnel exposure to violence in hospital emergency wards: a routine activity approach. <i>Aggressive Behavior</i> , 34(1), 88-103.	אגרסיביות כלפי צוות
Efrat-Treister, D., Moriah, H., & Rafaeli, A. (2020). The effect of waiting on aggressive tendencies toward emergency department staff: Providing information can help but may also backfire. <i>PLoS One</i> , 15(1), e0227729.	
Efrat-Treister, D., Altman, D., Friedmann, E., Margalit, D. L. A., & Teodorescu, K. (2020). A 360-Degree Examination of the Placement Fit of Medical Clowns.	
Reyt, J. N., Efrat-Treister, D., Altman, D., Shapira, C., Eisenman, A., & Rafaeli, A. (2022). When the medium massages perceptions: Personal (vs. public) displays of information reduce crowding perceptions and outsider mistreatment of frontline staff. <i>Journal of occupational health psychology</i> , 27(1), 164.	
Gelfand, M. J., Nishii, L. H., Holcombe, K. M., Dyer, N., Ohbuchi, K. I., & Fukuno, M. (2001). Cultural influences on cognitive representations of conflict: interpretations of conflict episodes in the United States and Japan. <i>Journal of Applied Psychology</i> .	אלימות במקורה בהבדלים בין תרבותיים
Gelfand, M. J., Nishii, L. H., Holcombe, K. M., Dyer, N., Ohbuchi, K. I., & Fukuno, M. (2001). Cultural influences on cognitive representations of conflict: Interpretations of conflict episodes in the United States and Japan. <i>Journal of Applied Psychology</i> , 86(6), 1059.	
Ashforth, B. E., Kreiner, G. E., & Fugate, M. (2000). All in a day's work: Boundaries and micro role transitions. <i>Academy of Management review</i> , 25(3), 472-491.	קונפליקטים
Lyons, S., & Kuron, L. (2014). Generational differences in the workplace: A review of the evidence and directions for future research. <i>Journal of organizational behavior</i> , 35(S1), S139-S157.	ניהול קונפליקט בין-דורי
Barclay, L. J., & Skarlicki, D. P. (2009). Healing the wounds of organizational injustice: Examining the benefits of expressive writing. <i>Journal of Applied Psychology</i> , 94(2), 511.	תפיסת חוסר הוגנות
Greenberg, J. (1990). Employee theft as a reaction to underpayment inequity: The hidden cost of paycuts. <i>Journal of Applied Psychology</i> , 75(5), 561-568.	
West, M. A., Guthrie, J. P., Dawson, J. F., Borrill, C. S., & Carter, M. (2006). Reducing patient mortality in hospitals: the role of human resource management. <i>Journal of Organizational Behavior</i> , 27(7), 983-1002.	התמודדות הארגון עם לחץ
Crum, A. J., Salovey, P., & Achor, S. (2013). Rethinking stress: The role of mindsets in determining the stress response. <i>Journal of personality and social psychology</i> , 104(4), 716.	
הסטודנטים יציגו את עבודותיהם בכיתה.	מצגות בכיתה